

Το Μουσείο Μπενάκη μας μυεί στην τέχνη της ταπισερί

Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Γλυπτική, Ζωγραφική & Αγιογραφία και Φωτογραφία /
Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

Το Μουσείο Μπενάκη μας μυεί στην τέχνη της ταπισερί, των περίφημων υφαντών, που σαν πίνακες, διακοσμούσαν τους τοίχους.

Περίφημες ταπισερί βασισμένες σε πίνακες σπουδαίων ελληνων εικαστικών παρουσιάζονται από την Πέμπτη 21 Νοεμβρίου στο Μουσείο Μπενάκη στην Πειραιώς στην έκθεση με τίτλο «Υφάνσεις. Ζωγραφική και ταπισερί στην Ελλάδα από το 1960 έως σήμερα».

Η θεματική της έκθεσης έχει διπλό σκοπό, κυρίως να αποκαλύψει μία πολύ σπουδαία, άγνωστη ως τώρα, όψη της ελληνικής χειροτεχνικής παραγωγής που αναπτύχθηκε στις δεκαετίες 1960-1980 και κατά δεύτερο, να παραθέσει τα χειροτεχνήματα αυτά, ταπισερί και χειροποίητα χαλιά, δίπλα στα αντίστοιχα ζωγραφικά έργα από τα οποία προήλθαν.

Η έκθεση του Μουσείου Μπενάκη χωρίζεται σε τρεις ενότητες

Οι ταπισερί της δεκαετίας του 1960. Η Οικοτεχνία δημιουργήθηκε το 1955 και ήταν μία από τις δραστηριότητες της Βασιλικής Πρόνοιας. Από το 1960 αρχίζει το ενδιαφέρον για την ταπισερί, που συνδέεται κυρίως με την αναβίωσή της στη Γαλλία και στην Αγγλία, ήδη από τον μεσοπόλεμο. Η δημιουργία της Οικοτεχνίας είχε ως αποτέλεσμα την παραγωγή ταπισερί βασισμένων σε έργα ζωγράφων, τα οποία συνέχισαν να παράγονται έως την δεκαετία του 1980, με φροντίδα του Γιάννη Φαϊτάκη.

Μεταφορά σε ταπισερί σημαντικών έργων τέχνης

Ο ζωγράφος Γιάννης Φαϊτάκης (1926-2012) μετεκπαιδεύτηκε με υποτροφία της Πρόνοιας στην École Nationale d'Art décoratif d'Aubusson (1960-1962) και επιστρέφοντας στην Ελλάδα δημιούργησε τα πρώτα εργαστήρια με μαθήματα

εξειδίκευσης στην ύφανση των ταπισερί.

Μετέφερε σε ταπισερί ζωγραφικά έργα των Γιάννη Μόραλη, Γιάννη Τσαρούχη, Νίκου Χατζηκυριάκου-Γκίκα, Σπύρου Βασιλείου, Νίκου Νικολάου, Γιάννη Σπυρόπουλου καθώς και δικά του. Οι ταπισερί υφαίνονταν σε οριζόντιο αργαλειό από 2 ή 3 τεχνίτριες ταυτόχρονα και χρειάζονταν περίπου έναν χρόνο για την εκτέλεσή τους. Αρχείο αυτών των ταπισερί υπάρχει σήμερα στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης, από το οποίο προέρχονται έντεκα από τις ταπισερί της έκθεσης.

Η παραγωγή των χειροποίητων χαλιών στις δεκαετίες 1970-1980 και οι δημιουργίες στην Ευρώπη. Το 1973 και το 1974 η γκαλερί «Νέες Μορφές» σε συνεργασία με το ταπητουργικό εργαστήριο «Τάπης» δημιούργησαν χειροποίητα hand tufted χαλιά σε περιορισμένα αντίτυπα (12), πάνω σε έργα καλλιτεχνών, όπως των: Ηλία Δεκουλάκου, Χρίστου Καρά, Δημήτρη Μυταρά, Χρόνη Μπότσογλου, Πάρι Πρέκα, Γιώργου Βακαλό, Βάσως Κατράκη, μεταφέροντας πάλι σε ύφανση υπάρχοντα ζωγραφικά ή χαρακτηριστικά τους έργα. Αρκετά από αυτά παρουσιάστηκαν στην διεθνή έκθεση Art Basel το 1976.

Το 1981 η γκαλερί «Πολύπλανο» ακολούθησε την ίδια μέθοδο, σε συνεργασία με την εταιρεία "Tapisson", απλοποιώντας πολύ τα πρωτότυπα έργα των καλλιτεχνών.

Παράλληλα και συνεχώς από τη δεκαετία του '60 έως σήμερα, διάφοροι Έλληνες καλλιτέχνες που έζησαν στην Ευρώπη έδωσαν σχέδιά τους σε εργαστήρια υφαντικής, κυρίως στη Γαλλία: ο Γιώργος Βακαλό, ο Κώστας Κουλεντιανός, ο Αλέκος Φασιανός, η Άλεξ Μυλωνά και η Μαρία Λοϊζίδου. Ο πολιτογραφημένος Γάλλος, Μάριος Πράσιнос, δημιουργούσε ταπισερί ήδη από το 1951. Ζωγράφιζε έργα ειδικά για να περάσουν σε ταπισερί, τις οποίες υφαίναν στην Aubusson. Έργα της έκθεσης προέρχονται από το Succession Mario Prassinos στο Παρίσι.

Στην Αγγλία και σε περίοδο πειραματισμών, η Νίκη Καναγκίνη υφαίνει η ίδια αρκετές δικές της συνθέσεις στο διάστημα 1965-1968, ενώ σημαντικές υπήρξαν οι μεγάλες υφασμένες διακοσμητικές επιφάνειες του Μιχάλη Κατζουράκη για υπερωκεάνια στη δεκαετία του 1970 και του Τάκη Κατσουλίδη για υποκαταστήματα της Εθνικής Τράπεζας στη Νέα Υόρκη και στο Μόντρεαλ.

Τα νεότερα περίοπτα έργα στο Μπενάκη

Μία νέα αντίληψη για την ύφανση επικρατεί στα έργα αυτής της ενότητας, όπου δίπλα στην εμβληματική κατασκευή της Βούλας Μασούρα (1984) υπάρχουν έργα νεότερων δημιουργών, κυρίως γυναικών, που χρησιμοποιούν τις τεχνικές της

ύφανσης και κάθε μορφής νήματα προκειμένου να δημιουργήσουν έργα περίοπτα, τριών διαστάσεων, όπου το ζητούμενο είναι η εκφραστική αναζήτηση των τάσεων της Fiber Art, κυρίως μέσα από την ανάδειξη του πρωτογενούς υλικού και της παραδοσιακής ύφανσης (Ισμήνη Σαμανίδου, Άρτεμις Αλκαλάη, Ζωή Γαϊτανίδου, Μανώλης Ζαχαριουδάκης, Δάφνη Μπαρμπαγεωργοπούλου, Βάσια Βανέζη).

Η έκθεση συνοδεύεται από ομότιτλη έκδοση (ελληνικά, αγγλικά) που περιλαμβάνει πλούσιο φωτογραφικό υλικό των έργων, το σύνολο του σχετικού τεκμηριωτικού υλικού και κείμενα των: Ειρήνης Οράτη, Κωνσταντίνου Παπαχρίστου, Τάσου Σακελλαρόπουλου, Σοφίας Τσουρινάκη, Περικλή Τζιάρα, Κρίτωνος Καλαβρού, Λουίζας Καραπιδάκη και Άννυς Μάλαμα

Η έκθεση συνδιοργανώνεται από την το Μουσείο Μπενάκη και την Alpha Bank, με την επιμέλεια των Ιστορικών Τέχνης Ειρήνης Οράτη, Επιμελήτριας της Συλλογής Έργων Τέχνης της Alpha Bank, και Κωνσταντίνου Παπαχρίστου, Επιμελητή του Μουσείου Μπενάκη / Πινακοθήκης Γκίκα. Η έκθεση θα διαρκέσει έως την Κυριακή, 16 Φεβρουαρίου 2020.

Υφάνσεις. Ζωγραφική και ταπισερί στην Ελλάδα από το 1960 έως σήμερα / Μουσείο Μπενάκη / Πειραιώς 138

Εγκαίνια: Πέμπτη 21 Νοεμβρίου 2019, ώρα 20.00

Διάρκεια: 22 Νοεμβρίου 2019 – 16 Φεβρουαρίου 2020

Πηγή: BriefingNews.gr